

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **M. S.**

oskarżonej z art. 300 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 marca 2019 r.

wniosku pełnomocnika K. T. o podjęcie zawieszonego postępowania kasacyjnego na podstawie art. 61 § 2 k.p.k. w zw. z art. 58 § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

umorzyć postępowanie kasacyjne wobec oskarżonej M. S.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 30 marca 2017 r., sygn. II K [...], M. S., została uznana za winną popełnienia przestępstwa z art. 300 § 1 k.k., za co wymierzono jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 3 lat tytułem próby. Na skutek apelacji prokuratora zaskarżony wyrok został zmieniony w ten sposób, że wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z dnia 8 sierpnia 2017 r., sygn. VII Ka [...], oskarżoną uniewinniono od popełnienia zarzucanego jej czynu. Od powyższego wyroku w dniu 3 października 2017 r. kasację złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego R. T.. Kasacja wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 22 grudnia 2017 r. W dniu 27 sierpnia 2018 r. oskarżyciel subsydiarny – R. T. zmarł. Pismem z dnia 4 lutego 2019 r. pełnomocnik K. T. złożył wniosek o zawieszenie postępowania. Ponadto w piśmie zawarto oświadczenie, że K. T., że jako osoba najbliższa zmarłego, zarazem spadkobierczyni popiera subsydiarny akt oskarżenia.

Do pisma dołączono pełnomocnictwo z dnia 31 stycznia 2019 r. podpisane przez K. T. oraz kopię potwierdzonego za zgodność aktu poświadczenia dziedziczenia.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2019 r. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 61 § 1 k.p.k. w zw. z art. 58 § 2 k.p.k., zawiesił postępowanie kasacyjne. W dniu 25 lutego 2019 r. pełnomocnik wniósł o podjęcie zawieszonego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.p.k. śmierć oskarżyciela posiłkowego nie tamuje biegu postępowania, a osoby najbliższe lub osoby pozostające na jego utrzymaniu mogą przystąpić do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego w każdym stadium postępowania. Stosownie do art. 58 § 2 k.p.k. w razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, który samodzielnie popierał oskarżenie, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, stosuje się odpowiednio art. 61 k.p.k. Przepis art. 61 § 2 k.p.k. stanowi z kolei, że jeżeli w terminie zawitym 3 miesiące od dnia śmierci oskarżyciela prywatnego osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.

Dla skutecznego wstąpienia w prawa oskarżyciela subsydiarnego przepisy kodeksu postępowania karnego wymagają kumulatywnego spełnienia dwóch warunków. Po pierwsze, oświadczenie musi złożyć osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 1 pkt 11 k.k. Po drugie, oświadczenie złożone musi być z zachowaniem trzymiesięcznego terminu od daty śmierci oskarżyciela subsydiarnego. Początek biegu terminu (śmierć oskarżyciela) i jego długość (3 miesiące) są zatem precyzyjnie i jednoznacznie określone w art. 61 § 2 k.p.k. Kwestie nabycia spadku bez względu na podstawę dziedziczenia pozostają obojętne dla powzięcia czynności przez osoby najbliższe w postępowaniu karnym.

W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, że osoby najbliższe mogły wstąpić w prawa zmarłego 27 sierpnia 2018 r. oskarżyciela subsydiarnego R. T. nie później niż 25 listopada 2018 r.

Jednocześnie zauważyć należy, że informacja o śmierci oskarżyciela subsydiarnego przekazana została do Sądu Najwyższego już po upływie tego terminu, tj. w treści wniosku o zawieszenie postępowania złożonego w dniu 4 lutego 2019 r., do którego załączono złożone 31 stycznia 2019 r.

pełnomocnictwo udzielone przez K. T. reprezentującemu ją zastępcy procesowemu (k. 20-21). Pismo to zawiera oświadczenie o woli popierania aktu oskarżenia przez K. T., żonę oskarżyciela subsydiarnego. Dołączono do niego kopię aktu poświadczenia dziedziczenia z 17 września 2018 r. Oczywistym jednak jest, że oświadczenie o popieraniu aktu oskarżenia przez żonę oskarżyciela subsydiarnego zostało złożone po terminie. Nawet przy założeniu, że K. T. oczekiwała na formalne potwierdzenie nabycia spadku to od daty poświadczenia dziedziczenia, tj. 17 września 2018 r. miała jeszcze czas (do 27 listopada 2018 r.) by złożyć oświadczenie o woli wstąpienia do procesu w miejsce zmarłego pokrzywdzonego.

Termin 3-miesięczny, o którym mowa w art. 61 § 2 k.p.k. jest terminem zawitym, na co wskazuje wprost treść tego przepisu. Warunkiem przywrócenia terminu jest jednak złożenie wniosku o jego przywrócenie zgodnie z art. 126 § 1 k.p.k., tj. w terminie 7 dni od daty ustania przeszkody. Rozważając okoliczności niniejszej sprawy należy zauważyć, że poświadczenie nabycia spadku po zmarłym R. T. nastąpiło 17 września 2018 r., a oświadczenie o woli wstąpienia w prawa oskarżyciela i popierania kasacji złożone zostało przez K. T. 4 lutego 2019 r. Zatem ustanie ewentualnej przeszkody do działania w trybie art. 58 § 2 w zw. z art. 61 § 2 k.p.k. nastąpiło wobec K. T. najpóźniej z chwilą podjęcia działania w sprawie, tj. 4 lutego 2019 r. Wniosek o przywrócenie terminu nie został jednak złożony, a termin 7 dniowy do działania w tym zakresie upłynął 11 lutego 2019 r., tj. w dniu, w którym zgodnie z wnioskiem postępowanie zostało zawieszone. Z tych samych powodów stwierdzić należy, że w sprawie, w której K. T. działa za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika nie realizują się także przesłanki do ew. przywrócenia terminu 7-dniowego, o którym mowa w art. 126 § 1 k.p.k., a więc terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego z art. 61 § 2 k.p.k., który przecież z powodów wskazanych wyżej biec mógłby także najpóźniej od wskazanego już 4 lutego 2019 r.

Reasumując stwierdzić należy, że termin, o którym mowa w art. 58 § 2 w zw. z art. 61 § 2 k.p.k. upłynął i w tym czasie osoba najbliższa (żona) nie złożyła skutecznie oświadczenia o wstąpieniu w prawa zmarłego R. T.. W zaistniałej sytuacji, na podstawie art. 58 § 2 k.p.k. w zw. z art. 61 § 2 k.p.k., postępowanie należało umorzyć.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.